

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5 — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Kmetje, skupaj!

Nebrzdano poželenje po „voditeljstvu“ ali „prvaštvu“ je naklonilo nekatere mlade gospode po mestih in trgih na Spodnjem Štajerskem, kojih večine dosedaj nikdar nismo videli pri resnem narodnem delu, da so začeli klicati: Narazen, Slovenci! In cepiti so začeli naše vrste ter si ustanavljati novo stranko čistih štreberjev.

Med tem pa se je med našimi kmeti začelo celo drugo gibanje, ki nam govori: Naj se naši razumniki po mestih in trgih kavsajo med seboj kakor hočejo, toda mi kmetje moramo držati skupaj, za to: Slovenski kmetje, skupaj! Opozorjamo na sklepe zadnjega shoda političnih društev!

Kmet ima prav! Njegove stanovske težnje in potrebe ne trpijo nobenega odlašanja več, kmetje nimajo časa, da bi čakali, dokler v Celju „voditelji“ izbojujejo boj za vodstvo in prvenstvo. Kmečka misel s silo napreduje in si želi dela in uspeha.

Vedno smo bili glasilo kmečkih želj in namenov, za to tudi sedaj stojimo ob strani naših kmetov ter kličemo ž njimi:

Kmetje, skupaj!

Nova stranka.

(Izven uredništva.)

Dan za dnevom prinašajo slovenski listi novice o obupnih razmerah spodnještajerskih Slovencev, o naporu, s katerim si moramo ohranjevati naše občine, okrajne zastope itd., dan za dnevom postajajo naši nasprotniki predrznejši, uporabljajo vsa mogoča sredstva, da uničijo naš narod (nemške šole, volilna reforma, zanemarjanje slovenskega naroda z ozirom na šolstvo, gospodarstvo itd.). V teh razmerah ni

druge pomoči kakor samoobramba, samopomoč na polju izobrazbe in na gospodarskem polju. Da se pa more ista uspešno po celem Spodnjem Štajerskem vršiti, treba je, da se združijo vsi za narodni napredek vneti možje in delujejo z vsemi kriplici na to, da izgubljene postojanke (okr. zastope Brežice, Gornja Radgona, Ptuj, Slov. Bistrica ter razne občine) v doglednem času priborimo nazaj ter si osvojimo sedaj v rokah nemškantarjev se nahajajoče.

Začelo se je v tem oziru delati; v začetku tega stoletja se je začela širiti izobrazba med kmečkim ljudstvom potom bralnih društev, začele so se v zadnjem času ustanavljati ljudske knjižnice, v vseh okrajih skoraj se v najnovejšem času ustanavljajo kmetijske podružnice, od raznih strani se zahtevajo zadruga, zlasti mlekarne, vinarske in sadjarske zadruga itd. Delo napreduje le počasi in sicer največ radi pomanjkanja požrtvovalnih delavcev za drobno narodno delo.

In v ti dobi, ko na eni strani naši nasprotniki z vsemi silami pritiskajo na naše vrste, na drugi strani pa se naše drobno narodno delo v mnogih okrajih ne more radi pomanjkanja, oziroma le-mobe za narodno delo poklicanih činiteljev razvijati, se je ustanovila nova stranka na Spodnjem Štajerskem! Čehi, v vsakem oziru visoko stoječ narod, se v sedanjem položaju zblizujejo, pri nas pa se ustanavlja nova stranka!

Dogodki na zadnjem političnem shodu v Poljčanah me silijo, da se podrobneje pečam z novo stranko!

Knjžica „Kaj hočemo?“ vsebuje razan nekaterih točk, izposojenih od v zadnjih izdihljajih se nahajajoče narodno-napredne stranke v Ljubljani, točke, za katere se borimo vsi spodnještajerski Slovenci. Pogrešamo pa, in to bi morala stranka, ki hoče spremeniti ves dosedanji položaj, na vsak način sprejeti v svoj program, natančen načrt bodočega dela na političnem, prosvetnem in gospodarskem

polju. Če pregledamo vrste nove stranke, vidimo, da stoje v teh vrstah možje, kateri se čutijo iz užaljenega samoljublja (dr. Kavovec, Spindler, dr. Chloupek, B. Kunej) primorani, nastopiti proti dosedanjim slovenskim voditeljem, in možje, kateri niso nikdar iz lenobe nič storili (običajne kroge in politiziranje o priliki istih ne smatramo za drobno narodno delo). Če pogledamo v vrste slovenskih učiteljev, vidimo, da so vsi učitelji, kateri že leta in leta z raznimi žrtvami vrše drobno narodno delo, odločni nasprotniki nove stranke; pač pa tvorijo isto mlajši učitelji, kateri so bili do sedaj narodno mladni ali pa so smatrali za narodno delo zabavljanje čez vse narodno delo. V dokaz lenobe naj služi dejstvo, da toliko mladih močij, kakor jih je v Celju, ni ustanovilo ne enega bralnega društva v celjski okolici, ni priredilo ne enega poljudnega predavanja v okolici ali v delavskem društvu; še celo celjsko pevsko društvo, ki je prejšnja leta prirejalo velike glediške predstave, je popolnoma zaspalo. Začete, a ne dovršene akcije, kakor dijaški dom, delavski dom, Sokolski dom, govore tudi dovolj! Pa saj ni časa za to, treba je snovati novo stranko! —

V zboljšanje razmer se jim je nudila vedno prilika, šli bi naj med ljudstvo, isto poučevali, organizirali, s čimur bi ne le odpravili razne nedostatke, ampak si tudi pridobili zaupanje ljudstva in tekom časa tudi zaupanje in ugled pri onih voditeljih, kateri so jim tako v želodcu. Požrtvovalno, tiho delo premaga vse težkoče in pripomore k lepim uspehom!

Kaj pa je posledica ustanovitve nove stranke? Cepljenje močij, izguba narodnega kapitala, kateri se bo porabljal za agitacijo proti rodnim slovenskim bratom, med tem ko mnogokrat nimamo toliko sredstev, da bi rešili slovensko posestvo ob meji, izguba še one trohice ugleda, katerega smo imeli do sedaj kot složno nastopajoči spodnještajerski Slovenci pri naših nasprotnikih in kar je glavno: sila težko stališče v boju proti narodnim nasprot-

LISTEK.

† Stolni prošt Lavrencij Herg.

Bilo je na praznik sv. Avgustina, dne 28. avgusta 1906. V zvoniku mariborske stolnice je ura odbila deset. Ob tem času je v stolnici po delavnikih tiha sv. maša. Skoro vsak dan je bilo videti stolnega prošta L. Herga ob tej uri hiteti iz kapitolske hiše ali iz knezoškofijske pisarne v cerkev k maši. Omenjenega dne ga ni bilo videti, ampak ravno tisti čas se je v prvem nadstropju kapitolske hiše izvršil nad vse resen prizor: Stolna ura je bila deset, stolnemu proštu L. Hergu je bila to smrtina ura. Ravno v tem trenutku je v krogu svojih sorodnikov in znancev po kratki pa hudi bolezni izdihnil dušo...

Rajni gospod se je prav živo zanimal za vse naše javno življenje; bil je nekaka živa kronika našega razvoja od l. 1848. sem, obče spoštovan zaradi svoje prijaznosti in milobe. Bodi mu tedaj posvečeno v spomin na tem mestu nekoliko vrstic.

* * *

Lavrencij Herg se je rodil kot sedmi otrok zakonskima Matjažu Herg, lončarju, in Tereziji, rojeni Dačko, v starodavnem in rodoljubnem trgu Središču dne 9. avgusta 1829 ob 9. uri popoldne. V jeseni l. 1835. ga je oče zapeljal v domačo šolo, v kateri je takrat poučeval učitelj Jurij Schmidinger. Domačo šolo je obiskoval do leta 1840., v prostem času pa je pasel čredo na občinskih pašnikih. Med tem je l. 1836. dne 15. februarja rodovino Hergovo

zadel hud udarec: umrl jim je skrbni oče in vsa skrb se je zvalila na materine rame. Za bodočnost malega Lavrencija pa je bilo to odločilno. Oče in mati sta se bila namreč odločila, starejšega sina Jakoba poslati v šole, a smrt očetova je prekrizala ta račun. Ker je najstarejši sin Ivan, rojen 6. aprila 1815 bil umrl že kot dveleten otrok leta 1817., je mati Jakoba, ki je ob smrti očetovi bil star 12 let, nujno potrebovala doma pri gospodarstvu. Ostal je torej Jakob doma in pozneje prevzel gospodarstvo na domačiji, zato je pa mati mlajšega sina Lavrencija meseca oktobra l. 1841. odpeljala preko Drave v bližnji Varaždin v latinske šole, kjer je bil takoj sprejet v I. razred. Deček se je prav dobro učil, kakor kažejo še ohranjena spričevala, sicer pa se je moral boriti s težavami, kakor marsikateri slovenski dijak iz kmečke hiše. Obede je imel v raznih hišah, za zajutrek in večerjo pa so mu pošiljali z doma kruh in sadje, ker k sreči ni bilo daleč v Varaždin. Zadnja leta je imel hrano in stanovanje v zameno; namreč varaždinski meščan je poslal svojega sina v Središče, da bi se tam učil memščine, ker so ljudske šole takrat pri nas bile celo nemške. Stanoval je pri Hergovih, zato je pa Hergov dijak imel pri njegovem očetu v Varaždinu hrano in stanovanje. Rajni gospod se je še v visoki starosti rad spominjal, kako je kot mlad dijak skakljal po varaždinskih „ledinah“, kako ga je izprva mučilo domotožje, in bi bil parkrat skoraj domov popihal, potem se je pa kmalu privadil dijaškemu življenju. Na varaždinski gimnaziji se je takrat vse učilo v latinskem jeziku, med drugim se je takrat poučevala na hrvaških gimnazijah tudi madžarščina, dokler je

niso probujeni Hrvatje pahnili čez prag. V onih letih, namreč od l. 1841.—1847., ko je Herg obiskoval varaždinsko gimnazijo, se je vršil velevažni duševni preporod hrvaškega naroda, ki je l. 1848. dosegel vrhunec. Že takrat je dovtetnemu dijaku Hergu padla v srce iskra narodne zavesti, ki se je razvnela v žarno slovensko rodoljubje, ki ga je dičilo celo življenje. Prva knjiga, iz katere je mladi Herg zajemal narodno slovensko zavest, so bile ljubke in preproste, popolnoma v narodnem duhu pisane pesmi hrvaškega pesnika Kačiča-Miošiča, ki so l. 1836. na Dunaju izšle v novi izdaji. Izvestja varaždinske gimnazije iz onih let kažejo, da je bil Herg med najboljšimi dijaki. L. 1842. so odličnjaki tiskani posebej, med njimi je prvošolec Herg na petem mestu. Naslednja leta so dijaki razvrščeni po abecedi, zraven so pa pridejani redovi iz posameznih predmetov in Herg ima vseskozi jako dobre redove, v zadnjih dveh letih je označen z zvezdico, v znamenje, da se je podvrget tudi govorniškimi stilističnim vajam. V petem razredu (v I. letu humanistike) je imel govor o svetopisemski Suzani, v šestem razredu pa (v II. letu humanistike), kako je pesništvo nevarno govorništvu.*

L. 1847. je Herg dovršil v Varaždinu VI. gimnazijski razred. Takratna gimnazija je imela le šest razredov, mesto današnjega sedmega in osmega gimnazijskega razreda so imeli takrat „filozofijo“ ali modroslovje. Take šole so bile le po večjih mestih. Dijaki, ki so v Varaždinu dovršili šest razredov, in med temi je bilo prav veliko štajerskih Slovencev iz vzhodne Štajerske, so šli na modroslovje v Zagreb,

* Oba govora sta ohranjena v prav lepem rokopisu.

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo.

nikom, zlasti „Štajercijancem“. Imamo okraje na Spodnjem Štajerskem, kjer nam je treba buditi narodno zavest (slovenjebistriški, konjiški, rogaški, marnberški), kjer je vsako narodno delo že itak sila težavno, ker so se vgnezdili naši nasprotniki in je naše ljudstvo, če že ne nasprotno, gotovo pa popolnoma brezbržno za slovensko stvar; koliko bomo v takih okrajih dosegli, če si bomo na zborovanjih, kakor na zadnjem v Poljčanah, nasprotovali, si lahko vsak misli!

Navedene vrstice naj zadostujejo! Stališče vsakega pravega rodoljuba mora biti, tesno združiti vse narodne delavce in skupno delati za boljše bodočnost slovenskega naroda na Spodnjem Štajerskem. Pozivu starejšega rodoljuba v eni zadnjih številčk „Slov. Gosp.“ pa odgovorjam, da bomo tudi mladi, kateri poznamo naš polčlaj, težnje in razmere našega ljudstva in kateri vršimo iz ljubezni in požrtvovalnosti narodno delo, korakali po poti, katero so nam začrtali naši prvoboritelji, ne meneč se za novo stranko, katera bo o svojem času dobila primeren odgovor od ljudstva!

Politični ogled.

Šef generalnega štaba je postal namesto odstopivšega generala Becka general Portioreka. To mesto bi rad dobil vojni minister Pitreich. Ker se mu pa ni posrečilo, je odstopil.

Za ministra deželne brambe je imenovan feldcavgmajster Julij baron Latscher, prejšnji poveljnik 9. kora v Jožefovem.

Nemška kmečka stranka na Češkem se bridko pritožuje, da je kmetje, posojilnice in občine ne podpirajo dovolj, posebno pa ne njihovega lista, ki izhaja dvakrat na teden. Češka kmečka stranka pa izdaje dnevnik in je ta v kljub temu neprimerno bolj razširjen kakor nemški kmečki list. Slovenski kmetje, podpirajte tudi vi svojega „Slov. Gospodarja“, ki je popolnoma posvečen vašim težnjam.

Razne novice.

* V lastno obrambo! „Narodna stranka“ je izdala sedaj prvo številko svojega lista, v katerem je pokazala, da si hoče res vzeti za vzgled „Štajerca“, kakor se je govorilo na ustanovnem shodu. Popolnoma po „Štajercem“ receptu napada odlične in požrtvovalne spodnještajerske voditelje, ki pa se bržčas malo brigajo za tako pisarjenje. Razven voditeljev napada tudi posebno mene, ki sem bil navzoč kot poročevalec na njihovem ustanovnem shodu. Očita mi, da sem poročal neresnico, posebno glede govora g. dr. Kukovca. Ta gospod je govoril zelo zmedeno ter v nelogičnih stavkih. In nepripravljen kakor je bil po svoji navadi tudi takrat, je pač gotovo nehote govoril tako, kakor sem jaz poročal, čeprav je njemu in celi stranki sedaj zelo neljubo. Njegove besede sem sproti natančno zapisoval, zato jih vzdržujem v popolnem obsegu. Če je mogoče g. dr. Kukovec drugače mislil kakor je govoril, kriv

je tega sam. Toda kdo bo sedaj to verjel, ko vemo, da njemu in njegovi stranki „sila kola lomi“. Drugokrat pač naj govori to, kar misli in naj se bolje pripravi za govor, da bo znal svoje misli tudi v besedah izražati. Presenečen in pobit pač nisem bil od tega zborovanja, ker ni bilo povoda; kajti vladala je na njem taka neodločnost, kakor še gotovo na nobenem ustanovnem shodu na svetu. Saj je moral predsednik ponovno postaviti vprašanje, ali se naj ustanovi stranka ali ne. Vedno so hodili govorniki okoli tega vprašanja, kakor maček okoli vroče kaše. Kar se tiče tistih 1000 kron, pa naj g. dr. Kukovec rajši na račun tiste svote uboge kmete zastopja, ker dvomim, da bi našel med zborovalci človeka, ki bi mi sedaj, ko se mu je tako lepo po listu sugeriralo raztolmačenje dr. Kukovčevega govora, pričal, da sem jaz resnico poročal. Istina je, da je dr. Kukovec govoril, kakor sem jaz poročal, istina je pa tudi, da stranka sedaj noče priznati njegovih besed, ker si ne upa z odprtim vizirjem pred narod, ampak hoče hoditi „po ovinkih“.

F. Leskovar.

* Naš list in šolske počitnice. Slovenjebistriško učiteljsko društvo objavlja po „Domovini“, da je naše stališče glede šolskih počitnic protinučiteljsko, da je proti naobrazbi in proti našemu ljudstvu. Prosimo, tako pa vendar ne gre! Letos so prvokrat po Spodnjem Štajerskem po novem načinu počitnice in z dosedanjimi počitnicami je bilo tudi slovensko učiteljstvo zadovoljno do letos. Potemtakem smemo sklepati, da je bilo slovensko učiteljstvo blizu skozi 40 let tudi protinučiteljsko, proti naobrazbi in proti našemu ljudstvu. Ne, gospodje, taki sklepi segajo predaleč! Mi smo, in to nam vsi učitelji, tudi naši politični neprijatelji, priznavajo, postopali proti enjenemu učiteljstvu in šoli z ozirom na naše kmečko stališče v tem vprašanju popolnoma pravilno, dostojno, ter nismo žalili ne učiteljstva niti — kar je oboje pri nas itak načelno izključeno — pisali proti šolski naobrazbi. Tukaj se gre za uresničenje vroče kmečke želje, ost našega boja pa ni obrnjena niti proti učiteljstvu, niti proti šoli. Kakor kaže dopis „Iz kmečkih krogov“, je sklep slovenjebistriškega učiteljskega društva vzbudil tudi med kmeti pozornost.

* Iz kmečkih krogov. Glasom poročila v „Domovini“ dne 19. t. m. št. 122 je na svojem zborovanju dne 14. t. m. slovenjebistriško učiteljsko društvo izrazilo svoje ogorčenje radi protinučiteljskega (?) in vsled tega tudi protislovenskega (?) pisanja „Slov. Gosp.“ v zadevi poletnih počitnic. Otrok je vendar učenec, a ne delavec, in stremimo torej za tem, da se bode otrok v itak kratki šolski dobi kolikor mogoče naobrazil. Za težka dela je še po 14. letu časa dovolj. Vsak zaveden kmet bo tako stališče odobraval. Kdor pa dela proti naobrazbi naše šolske mladine z zagovarjanjem jesenskih počitnic — se godi očitno — dela neposredno proti našemu ljudstvu. — Na to izjavo opomnim: Ako bi se zoper jesenske počitnice ugovarjalo s težkim delom, moramo naglašati, da so dolgi poletni dnevi v tem oziru gotovo še bolj mučni za mladino, kakor kratki jesenski

dnevi, ko se mladina največ kot pastirji za pašo živine, spravljaje sadja in druga lahka dela uporabljajo. Meseca vinotoka se vrši v naših krajih vinska trgatve, katere se mladina z veseljem udeležuje, otroci se pa doma potrebujejo tudi za varuhe, kajti mnogi vinogradniki imajo oddaljene vinograde in je radi tega v tem času negotovo redno šolsko obiskovanje. Otroci v šolski dobi pa vseeno ostanejo učenci, četudi imajo v jeseni počitnice, ki so še tudi sedaj v nekaterih krajih. Ako pa se uvede v smislu § 60 novega učnega reda nerazdeljen dopoldanski šolski pouk v vročih poletnih mesecih, pa tudi vročina ne bo imela nobenih usodnih ali škodljivih posledic za mladino. Za nerazdeljen šolski pouk novega učnega reda § 60 se glasi: Deželno šolsko oblastvo sme na dobro utemeljeno prošnjo zastopov vobčanov ali krajnega šolskega oblastva dovoliti uvedbo nerazdeljenega dopoldanskega pouka na posameznih ljudskih šolah, ako kažejo zdravstvene in gospodarske razmere šolskega okoliša, njegovo razsežnost ter krajne razmere potov in vremenske razmere, da je potrebna zaprosena predba šole.

* Predrznost uradnikov c. kr. priv. južne železnice. Na progi Ljutomer—Maribor je neki vročehrvni železniški uslužbenec, ki je gotovo z Votanom v teotonskem gozdu zobal želod in z veliko žlico zajemal tamkaj svojo oliko, napisal na kovček s slovenskim naslovom: Windischer. Kako strašna osveta, ubogi kovček! Zakaj nisi stresel s sebe tistega pogubonosnega slovenskega naslova na pragermanska (!) tla, po katerih si se vozil! Čestitamo vodstvu južne železnice, da ima tako vzgledne uradnike, ki na tako olikan (psava kaže bolj izobrazbenega (!) človeka) način kažejo svojo pragermansko oliko in hvaležnost do plačevalcev!

* Pisemski poštni promet ob nedeljah. V trgovinskem ministertvu delujejo na to, da se bodo v bodoče oddajala pisma ob nedeljah ves dan istotako, kakor ob delavnikih. V ta namen pa naj bi se prilepjal na pisma posebne „nedeljske znamke“, ki bi bile nekaj dražje od navadnih. Vsako pismo s tako zamko bi se oddalo naslovljencu tudi v nedeljo ob istih časih, kakor raznašajo pismonoše pisma ob delavnikih. V Belgiji je to že vpeljano.

Mariborski okraj.

m Maribor. Občinski svet mariborski je sklenil prositi pri ravnateljstvu južne železnice, da se na pravi nova postaja v Lenaugasse v Magdalenskem predmestju. Na ta način bi imelo Magdalensko predmestje, Studenci in Poberž svoj kolodvor ob juž. žel., kar bi zelo povzdignilo te kraje.

m Slovenski prvi razred na mariborski gimnaziji razdeli se s 1. nov. v b in c razred. Kot suplent pride g. dr. Šarabon.

m „Marijanišče“ v Mariboru se preseli z današnjim dnem v Kasinogasse št. 6.

m Posojilnica pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu poslala je č. g. F. S. Šegula, župniku pri Sv. Roku ob Sotli, kot častnemu občanu občine Gradišče in svojemu ustanovitelju ob svoji desetletnici krasno izdelano diplomu v dragocenem okvirju. Lep vzgled trajne hvaležnosti za nesebično delovanje!

m Marija Puščava. Pri občnem zboru katol. delavskega društva v Puščavi so bili dne 21. m. m. izvoljeni sledeči možje: Predsednikom Janez Perše, posestnik v Činžatu, podpredsednikom Franc Kušec, dbornikom Janez Mlakar, Karl Homer, Simon Pečovnik, Jakob Maurič, Franc Hrvat, Andrej Vesjak in župnik G. Zrnko, namestnikom Anton Barja in Pavel Urmand, pregledovalca računov Simon Pečovnik in Valentin Suštnik, blagajnikom Janez Gornjak, tajnikom Miha Gornjak. Društvo šteje 102 udeležencev. Podpornih udov šteje društvo 13 in so darovali za leto 1906 sledeči gg.: Neimenovan dobrotnik 10 K, Franc Korman 3 K, Peter Korman 3 K, Anton Brezočnik pri Sv. Lovrencu 2 K, Janez Korman v Ruti 4 K, župnik Ferd. Horvat pri Sv. Lovrencu 5 K, Jožef Korman starejši 5 K, Jožef Korman mlajši 2 K, Jožef Bresonelli 2 K, Jakob Vicman 1 K, Aleks Eholcer 2 K. Podpore se je razdelilo bolnim udom odkar društvo obstoji 350 K 80 v. Odbor izreka v imenu društva vsem blagim podpirateljem lepo hvalo ter prosi še nadaljne podpore, ker društvo je v gnetnem stanju šibko. — Odbor.

Ptujski okraj.

p Ptujске novice. Zidanje nove mestne hiše ob ugodnem vremenu zelo napreduje in upajo do sredine novembra to veliko stavbo spraviti pod streho. — Župan Ornič je že dvakrat tožil demokratski list „Arbeiterwille“, ki spravlja jako nelepe

v Sobotišče (Sombotelj) na Ogrskem ali pa v Gradec. Herg se je v jeseni l. 1847. napotil v Gradec, kjer je pri pičlih sredstvih moral jako skromno živeti. A le nekaj mesecev je trajal redni pouk, zakaj že 13. marca 1848 je izbruhnila prekucija na Dunaju in zavrelo je po vsej Avstriji. Tudi v Gradcu je vse sanjalo o „zlati slobodi“, na nauk in šole nihče ni mislil. Dijaki so se pridružili narodni gardi in tvorili posebno akademično legijo, vadili se v orožju in hodili na stražo. L. 1848. je prineslo avstrijskim narodom zlato prostost, zlasti so se Slovani vzdramil iz dolgega spanja in se začeli potegovati za svoje pravice. Povsod je odmevala pesem: Živela Sloboda, Bratstvo in Enakost! V prvi navdušenosti so vsi, Nemci kakor Slovani, proslavljali enakopravnost vseh avstrijskih narodov, a ko je trebalo to enakopravnost tudi dejansko izvršiti, so Nemci, vajeni gospodstva, obrnili plašč: sebi so lastili vse, Slovonom pa niso privoščili nič, k večjemu bi smeli biti njihovi ponižni hlapci. Tako je do današnjega dne v Avstriji vsled nemške nadutosti enakopravnost ostala le na papirju. Tudi v graški akademski legiji os izprva nemški in slovanski dijaki složno peli hvalospeve novi slobodi, a Nemcem je kmalu vzrastel greben, začeli so prezirati in zaničevati svoje slovanske tovariše. Slovani so tedaj izstopili iz akademiške legije, ki se je kmalu raztepla. V poletnem

tečaju so posamezni dijaki zasebno napravili izkušaje pri svojih profesorjih, potem pa so se razšli križem sveta. Tudi Herg je bil v narodni gardi,* a je že koncem majnika po opravljeni skuinji zapustil Gradec in odšel domov v Središče, kjer je ostal do novembra.

Slovenci so si takrat v Gradcu ustanovili društvo „Slovenija“. Filozof Herg, ki se je živo zanimal za narodna zadeve Hrvatov in Slovencev, je bil tudi ud tega društva. Meseca novembra 1848 se je vrnil v Gradec ter dovršil še drugo leto filozofije. Kot filozof je imel nekoč priložnost v Gradcu, videti slavnega pesnika Stanka Vraza. Bil je v neki graški kavarni, kjer ga je narodna mladež z globokim spoštovanjem in navdušenjem pozdravljala.

Po dovršenem modroslovju je bil Herg v jeseni l. 1849. sprejet v graško bogoslovnico. Kakor poprej je tudi tukaj prav dobro napredoval v naukih, zraven je pa bil lepega vedenja. (Dalje prib.)

* Ohranila se je še njegova sprejemnica. Ker je izmed čitateljev menda malokdo videl sprejemnico narodnih gard iz l. 1848., jo tu opišemo. Na belem, trdem, 18 1/2 cm dolgem in 11 1/2 cm širokem papirju je napis: Nr. 160. Einreihungs-Karte in die National-Garde 8te Compagnie. Herr Lorenz Herg, Gardist. Vom Ober-Commando der National-Garde in Gratz. Podpisan: Negroni G. M. Pečat: National-Garde Gratz.

reči in vesti o ptujskem županu med svet, a Orni je obojekrat imenitno pogorel in moral plačati vse stroške. Vzrok pa je: v Gradcu imajo nekoliko drugačne pojme o pravu in pravici, kakor n. pr. na Ptuj ali v Mariboru. — V trgovini Leposcha in sicer v oddelku železnine se je ponesrečil trgovski uslužbenec Aleks. Sipoš: velik sklad železa mu je strl desmo nogo; bil je še le eden teden na Ptuj; prepeljali so ga v tukajšno bolnišnico. — Sourednik „Štajerca“ znsni Zavadil je pred par tedni dobil pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. prav dolg nos: Bila je neka večja svečanost, h kateri je prišel tudi Zavadil, češ, znabiti pa kaj staknem za svojo krotasto živalico. In z mogočnim korakom je stopil v bližnjo gostilno, motril z bistrim pogledom sobo, pričakovaje, da mu kaka krotica zareglja iz klina. Ko pa je le ni bilo, vpraša začuden, kako da v tej gostilni ne pitajo njegove živalice! A tu je slabo naletel: vrla narodna slovenska gospodinja mu nabrusi njegova nemškutarska ušesa in mu pove, da za tako zloglasni in izdajalski list kakor je njegov „Štajerc“ v njeni hiši ni prostora, tako jasno in odločno, da je Zavadil hitro pobral svoja šila in kopita in je z dolgim nosom krenil na Ptuj! Slovenske gospodinjice, storite tudi ve tako, ko se vam ponuja „Štajerc“! Živel vrla gospodinja! — Ptujski in okoliški Slovenci so sklenili, da se dosledno ogibajo trgovin in prodajaln, v katerih širijo giftno krotko. — Haloški mošt je letos prav dober in obeta postati imenitna vin. ka kapljica; zato pa ga tudi kupci dobro plačujejo; cena mu je od 17 do 22 kr. in tudi še večkrat višje. — Pretečeni petek je tukaj med obilnim dežjem padel proti večeru prvi sneg; za drugo jutro se je bilo nadejati bele snežne odeje, a je ni bilo; pač pa so železniški vagoni prinašali na svojih strehah od drugod zimske pozdrave. Tako se je pri nas napovedal mrzli stric, a ravno v tem času jo je iz Ptuja odkuril kislega obraza in praznih žepov nek drug stric, dosedanji tudi-urednik nemškutarskega „Štajerca“, g. Zavadil. Premrzlo mu je postalo najbrž tukaj, pa tudi preneumno, urejevati list za backe, t. j. teličke, kakor je sam priznal in imenoval Štajercijance (glej zadnje štev. Gospodarja!). Zbogom, g. Zavadil, žalostne spomine si zapustil na Štajerskem, in Slovenci se te bodo le z pomilovanjem spominjali! Spodrinil ga je tudi nevarni tekmeč, nekdanji rudečkar ali socialdemokrat prve vrste, Linhart, ki je sedaj postal ponižni sluga ptujskih nemških in posilinemških gospodov. Javna tajnost je namreč, da je šefredaktor (glavni urednik) ptujске mule trgovca Slawitsch, veliki Nemeč, kakor pravi že njegovo „slavno“ ime (ljude pa si po Ptuj in okolici še pečejo, da še niti prav nemški pisati ne zna), ki po Slovencih zato, ker je iz njih izšel in ker mu polnijo po njegovih trgovinah žepo, v „Štajercu“ prav grdo pljuva in jih smeši pred svetom! Gospod Orni, na urednike svojega „Štajerca“ pač ne morete biti ponosni! O Slawitsch-u pa prihodajč kaj več; treba bo tega moža pokazati Slovincem v pravi luči!

p Železnica Ormož—Ljutomer. Načrti za to železnico so na vpogled pri okrajnem glavarstvu v Ptuj.

p Sv. Lovrenc v Slov. gor. Dne 24. m. m. zvečer je zgorelo gospodarsko poslopje Plohlna v Grlicah, župnije Sv. Lovrenc v Slov. gor. — Svojo ženo je ubil Janez Arnuš, rojen pri Sv. Urbanu v nekem gozdu pri Sv. Lenartu. Bral je rad „Štajerca“.

p Sv. Urban pri Ptuj. Branje je dogotovljeno. Mošta imamo malo, ker je grozdje uničila peronospora, tčca in druge nezdode. Prav povoljno branje še v starem vinogradu sta imela gospod Vojek pri Sv. Urbanu in Novak Ivan na Gorjeti; sta pač pravilno škropila. — Dne 14. m. m. pripeljal se je neki kolesar od Sv. Urbana po opravilu v trg Sv. Lenart. Ko se je za kratek čas mudil v narodni trgovini, predrl mu je neki zlobnež zračni gumi na prednjem kolesu z iglo na dveh krajih.

p Odškodnina za zdrave svinje, katere se zakoljejo v svrhu zatiranja svinjske kuge se je določila od c. kr. namestništva v Gradcu sledeče: za vsak kilogram žive teže: deželne pasme: za prašičke (do 3 mesecev) 1 K 30 vin., za mlade svinje (čez tri mesece do 1 leta) 1 K 13 vin., za stare svinje (čez jedno leto) 1 K 1 vin.; žlahtne pasme: za prašičke 1 K 56 vin., za mlade svinje 1 K 36 v., za stare svinje 1 K 21 vin.

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. V Ljutomeru imamo dva „turna“. Enemu pravimo zvonik, drugi pa se piše Thurn. Zvoniki so navadno precej visoki, pa naš Thurn je

višji. K prvemu je naš Thurn c. kr. notar. In to nekaj nese. Slovenske kronice pa mu tudi dišijo! Slovenskih kmetov kronice ima stokrat rajši, ko pa slovenske kmete. Kako idealno lepo bi bilo, če bi Thurn bil slovenskemu denarju tako nasproten, kakor je slovenskemu ljudstvu. Pa tega se še ni hitro nadejati. K drugemu je naš Thurn „purgermeister von Luttenberg“. In to tudi ni karsibodi! Kaj mislite, da „lotmerski purgermajstri“ rastejo v Sršemovem hrastju?! Pod svojo komando ima sicer več Slovencev ko pa Nemcev, pa kaj za to? Thurn je „Nemeč“, in če je „purgermeister“ Nemeč, morajo biti „Nemci“ tudi njegovi podaniki. In da se ne bi reklo, da je župan Slovenec, ali da je ljut. trg slovenski, se mora trg malo nemški pobarvati. In naš Thurn ga je izvrstno pobarval! Bogsigavedi, pri katerem barvarju se je le učil! — Na kolodvoru je samo nemški napis: „Luttenberg“. Torej glejte „Luttenberg“ je ravno tako pristno nemški, kakor mesti Bakstehude, Hoenploel Ptujcem, ki prihajajo v Ljutomer, se niti ne sanja, da so v Ljutomeru Slovenci! Na potu iz kolodvora v trg te ponosno pozdravlja nemški napis: „Deutsche Volksschule“. Manjkajo samo še besede: „Oberlehrer Derjač“. Napis bi utegnil spraviti pravega Nemca v zadrego. Da je šola nemška, že dovolj naznanja nemški napis: „Volksschule“. čemu torej besedica „Deutsche“? Seveda, ta besedica „Deutsche“ je samo barva za nadučitelja in za slovenske otroke. Kako pa bi ti drugače znali, da so „deutsch“? Napis: „Deutsche Volksschule“ naj vzbuja v srcu nekaterih „nemških“ učiteljev in „nemških otrok“ ponosno zavest, da so pristnega slovenskega pokolenja. Sicer pa naj bo napis kakoršen hoče, nemška šola pa ima vendar le 4, čitaj štiri razrede! Pri nemški šoli se namreč ne gre za število otrok (teh imajo komaj za dva razreda), ampak za število razredov! Najboljše bi bilo, ko bi vsak nemški šolar imel svoj razred in svojega učitelja! Slovenski kmet bi to že plačal! — Nemški šolarji pa bi potem tudi bili še bolj „kšajt“ ko sedaj! — In Thurn bi lahko bil pomosen na mladi nemški naraščaj. Ko prideš v Ljutomer, zagledaš precej veliko novo poslopje. Seveda, Nemci že vejo, čemu je to poslopje! Saj imajo napisano: „K. k. Post u. Telegraphenam“. Slovenci pa naj koga pitajo, če hočejo znati, kje je pošta. — K tretjemu pa je naš Thurn tudi — in to je najmovejše — odbornik nemške ljudske stranke za Štajersko, Thurn je torej zelo „tajčfökiš“ to se pravi, nemški „folk“ mu je zelo na srce prirastel. „Tajčfökiš“! Kako srčkana beseda! Pa še bolj srčkana bi bil naš notar Thurn, ko bi šel iz Ljutomera kam na Gornje Štajersko ali pa še dalje, recimo v „Švarevald“, Teutoburgervald“, ali pa magari v katero drugo nemško šumo! Naš Thurn bi to itak že davno storil, pa dišijo mu slovenski — groši! Brez slovenskih grošev bi ne mogel biti odbornik nemške ljudske stranke! Sedaj pa recite, če naš Thurn ni velik? Notar, Purgermajster, Ausschuss — jojmene, to je strašno visok Thurn!

1 Šolarska predstava v Ljutomeru. Zadejo nedeljo, 28. m. m. je bila v Ljutomeru v Fr. Jožefovi šoli šolarska predstava v prid „Podpornemu društvu“, ki otrokom oskrbuje razne šolske potreščine: knjige, zvezke itd. Naši slovenski otroci so pokazali, kaj premorejo, kaj znajo. Vsakdo se je lahko prepričal, kako lepo napreduje otrok, ako se uči na podlagi materinega jezika. Ali niso segale v srce naše miloglasne pesnice iz nežnih ustic mladih ljudi? In „Slov. dežela“, ali ni res krasna? Otroci, le vedno ljubite svoj dom, našo lepo slovensko deželo. Učite se pridno, da bote kedaj koristili mili slovenski domovini svoji. In „stari“ vojak, kako vam je ugajal? Brke je imel, da se je res lahko ponašal z njimi. Ali ni dajal lepih naukov mladini? Kaj čuda, da so ga vsi ljubili! Lepo je govoril. Menda ste se mu čudili, da je imel bolj otroški glasek? Oprostite mu, kadar bo iz šole stopil, kadar bo nosil pravo vojaško suknjico, do tedaj bo mu glas že bolj moški! Mlade vojake ste videli? Stariši, lahko vam je žal, da jih niste videli! Kako ponosno so korakali, dasiravno so imeli samo papirnate čake in puške iz lesa! Res, sami korenjaki! Ko bi le vsi bili kedaj korenjaki — narodnjaki, celi možje! Gospod Zacherl in gospodična Razlag, mi vama čestitamo k lepemu vspehu! Bog plati za vaš trud! Telovadnica je bila sicer skoro polna, vendar bi bilo želiti številnejšega občinstva! Čudno, da se nekateri stariši tako malo zanimajo za svoje otroke. Ko bi bili navzoči vsi tisti zaslepljeni stariši, ki svoje otroke pošiljajo v nemško šolo, in ko bi videli, kako lepo prospevajo slov. otroci na slov. šoli, gotovo bi se jim morale odpreti oči! Gotovo bi morali spoznati veliko krivico, ki jo delajo svojim otrokom s tem, da jih pošiljajo v nemško

šolo, kjer zaostanejo. Ko stopijo iz šole, ne znajo ne nemški in ne slovenski! Kaj bo iz takih otrok? — Sirotice!

1 Na svidenje v nedeljo pri g. Vaupotiču! Kaj pa bo tam? „Btalno društvo za ljut. okolico“ priredi svojo tombolo z lepimi in praktičnimi dobrotki. Bralno društvo izobrazuje slov. mladino z dobrimi knjigami. Udov ima že 160. Izposojil že ima zaznamovanih 1400. Seveda pri tem knjige ne morejo ostati cele in tudi novih knjig je treba! Vse to pa stane denar. Udnina pa je majhna, znaša samo 1 K, torej si mora društvo pomagati s tombolo. Udje bralnega društva skrbijo tudi za Ciril in Metodovo podružnico. Pred kratkim je deklica Puconja prinesla zopet 5 K podpore in Jozefa Semenič iz Kamenščaka 10 40 K. Naša mladina je torej prispevala že celih 50 K. Ali torej tako društvo ne zasluži podpore? Zato pa vabi odbor k številni udeležbi. Torej na svidenje!

Slovenjegraški okraj.

s Poročil se je gosp. dr. Friderik Škof, zdravnik v Ribnici, z gospico Tončiko Gomilšek, hčerko nadoficijala južne železnice gospoda Josipa Gomilšek.

s Dvojna mera. „Schürmanna“ rojstne podatke je iskalo vodstvo šulferajnske šole v Šoštanjju od vodstva škalske šole. Ker otroka s tem imenom ta šola ne pozna, niso dobili Nemci nobenega odgovora. Še-le, ko je dotični otrok — Žurman po imenu sam prišel po listek, se je ustreglo zahtevi. Tu se vidi, za kaj se Nemcem gre — za ponemčevanje. Kako pa dežuje popravkov in glob iz nemškega Gradca, če kak Slovenec svoje ime, ki so mu ga svoječasnno pokvarili nemški uradniki po graščinah, da zapisati v pravilni slovensščini. Seveda, Nemci vse smejo! Naj se jim stopi na rep, da se ne bodo ponašali s takimi učnimi vspehi, ko se drugih ne upajo doseči! Tudi rudar Brložnik je mislil dati svojo hčer prekrstiti v Werloschwig, pa ni bilo več prostora. Torej prihodnje leto, če se ta bolezen prej ne zatara. Vso skrb naj imajo naše ženske učne moči za vzgojo in pouk izročeno jim mladino, da bo ljudstvo videč dobre učne vspehe slov. šole v Škalah, že vendar enkrat hrbet obrnilo ponemčevalnici v Šoštanjju. Poljski škof je pred kratkim ostro obsodil tiste stariše, kateri dajo v tujem jeziku učiti otroke najimenitniši nauk sv. vere, ki se le v materinščini zamore vcepiti dovolj globoko otrokovemu srcu. Kaj pomaga slov. deklici nemški jezik v mestu, kjer zabrede na krivo pot. Taka „nemška frajlica“ se še rada povrne v lastno občino, kjer morajo slov. občani prerediti njo in njeno nezakonsko dečo! Vlada, ki hoče s svojimi šolami doseči, kar najboljše vspehe, naj vendar ne pusti otvarjati drugačnih kakor narodnih šol: Slovincem slovenske, Nemcem pa nemške šole. Če se hoče Nemeč naučiti slovenski, naj se uči drugega deželnega jezika, kakor se ga moramo mi Slovenci. Za naše nemčurje se ga ne bomo učili zato, da bi se oni čutili kot naša gospoda! Enaka pravica za vse! Proč pa z dvojno mero!

Konjiški okraj.

k Konjiški kmetje so priredili minolo nedeljo v Konjicah političen shod, na katerega so povabili svojega poslanca dr. Korošca. Shodu je predsedoval posestnik Rudolf, ki je po običajnem predzavaj predstavljal kmetom gospoda poslanca. Dr. Korošec je govoril naprej o volilni preosnovi ter kazal tudi na to, kako slabo se je že v preosnovi volilne pravice za deželni zbor varovala naša posest ob meji. Trije sodnijski okraji morajo voliti z Nemci. Občno navdušenje in odobravanje so vzbudila nadaljna izvajanja o kmečkih vprašanjih. Gospod poslanec je s tem svojim govorom pokazal, kako dobro razume ravno kmečko vprašanje. Posestnik Potnik iz Gabrovlj omenja ustanovitev nove stranke, ki namerava uvesti med spodnještajerske Slovence bratomorni boj. Zato svari kmete pred zvito pisavo glasila nove stranke, ki hoče izključiti vero iz javnega življenja. Mi kmetje se držimo naših starih listov „Slov. Gospodarja“ in „Našega Doma“. Istotako svari kmete pred novo stranko posestnik Napotnik, in jim slednjič priporoča, naj si zraven političnih listov marčijo tudi kak gospodarski list. Kmetje naj pristopajo v obilnem številu k štajerski kmetijski družbi in naj si ustanavljajo podružnice, kajti čim več nas bo združenih slovenskih kmetov, tim bolj nas bodo upoštevali. Župan Šibanec je predlagal, da naj bodo na poštnih avtomobilih slo-

venski napisi. Posestnik Potaik je na to predlagal sledeče resolucije, ki so se z navdušenjem sprejele: 1. Na političnem shodu dne 28. oktobra 1906 zbrani kmetje v Konjicah pozdravljajo novo volilno preosnovo, ki pomeni vsaj majhen napredek Slovanov v Avstriji, vendar zahtevajo, da se odpravijo krivice, katere je zadala volilna preosnova štajerskim in koroškimi Slovincem, ter pozivljajo slovenske poslance, naj zastavijo vse moči, da se iste odpravijo. 2. Na shodu zbrani kmetje želimo, da bi se za spodnještajerske kmetovalce ustanovila enotna organizacija na narodni katoliški podlagi ter pozivljajo svoje poslance in druge poklicane kroge, da začnejo na to prej ko prej delovati. — 3. Ravno tako zahtevamo, da se tudi vlada bolj ozira na potrebe kmečkemu stanu — posebno pa tirjamo, da vendar enkrat ustrezne zahtevi po kmetijski šoli s slovenskim učnim jezikom za Spodnještajersko in tako šolo ustanovi tekom leta 1907. 4. Kmetijska družba za Štajersko naj bo v narodnem oziru nepristranska in Slovincem pravična — ter naj ustanovitev podružnic med slovenskimi kmeti ravno tako podpira kakor med nemškimi. Politika bodi v tej družbi izključena. 5. Zborovalci odločno zahtevajo, da se v vseh javnih uradih zlasti tudi pri železnicah nameščajo taki uradniki, ki dobro znajo slovenski jezik in ne bodo žalili narodnega čuta slovenskega prebivalstva. — Ob enem tirjamo, da se povsod na Slovenskem Štajerskem naredi na železničnih postajah dvojezični napisi — da se postaje izkličajo tudi v slovenskem jeziku — da so tudi vsi oglasi dvojezični.

Celjski okraj.

c Shod „Katol. polit. društva za laški okraj“ v Št. Lenartu dne 28. okt. Precej prostorna dvorana gostilne pri „Malikinem Tonču“ bila je popolnoma polna. Prvi govornik g. Fr. Časl je prav poljudno in z njemu lastno šaljivostjo razlagal zborovalcem, kaj je splošna, enaka, tajna in direktna volilna pravica in z isto poljudnostjo ovrgel ugovore, katere so stavili nasprotniki te volilne preosnove — in omenil tudi zapreke, na katere je zadela nova volilna preosnova v odseku državnega zbora. Drugi govornik je navezal svoj govor na prejšnjega in povdarjal, kako potrebno je, da mi spoznamo pomen te volilne preosnove — če bi ga ne poznali, bojo imeli drugi od nje dobiček in ne mi, razlaga, kakšno škodo so imeli delavci, kmetje in obrtniki od novih svobodnih postav, ker niso bili na nje pripravljeni. Brezmejna svoboda liberalizma pritirala je delavski, kmečki in maloobrtni stan na rob propada: nastala sta dva nova stanova, katerih ni Bog ustanovil, milijonarji in proletarijat (ljudstvo brez premoženja). In ko je potem o kmečkem stanu še posebej bolj na drobno in s številkami dokazal, da se bliža čimdalje bolj propadu, našteje nekaj pripomočkov, s katerimi se da preteča nevarnost odvrniti: mi moramo nit pravega gospodarskega razvoja tam zopet zavezati, kjer se je pretrgala; pretrgal pa jo je liberalizem s tem, da je zavrgel katoliška načela. Mi moramo zopet kreniti na pravo pot zadrugaštva, od katere nas je odpeljal liberalizem, ki je učil, da je vsak človek popolnoma prost v svojem razvoju. Veliko pripomočkov se našteva za zboljšanje kmečkemu stanu; nekateri so v vaših rokah, nekateri pa ne. Največi in najmočnejši pa niso v vaših rokah, ampak v rokah postavodajalcev. A dameš pa vam nasvetujem pot, po kateri boste prišli do tistih pripomočkov, ki do zdaj niso bili v vaših rokah: in ta pot je zveza vseh slovenskih kmetov na Štajerskem. Ta zveza sicer ne bo postavodajalna, pa bo močno uplivala na tiste, ki postave dajejo. Vi kmetje boste prirejali shode, na katere boste klicali državne in deželne poslance in boste jim svoje želje izrekli — in želje tolikega števila kmetov se ne morejo in se ne smejo prezirati. Nato se je enoglasno sprejela resolucija, da se naj ustanovi zveza vseh slovenskih kmetov na Štajerskem.

c Sv. Jurij ob juž. žel. stoji že vrsto let v boju za sveto stvar slovensko. Družba za družbo se poraja v procvet naroda. Dela se za napredek v gospodarstvu, za izobrazbo ljudstva, za obrambo slovenske posesti in za ohranitev in spoštovanje slovenskega jezika. Da vrli Šentjurčan ve ceniti pomen teh društev, pokazal je že večkrat dejanski. Posebno mu je ljuba družba sv. Cirila in Metoda. Z vso nesebičnostjo jo podpira, vedeč, da z njo ohranjuje in množi število vernih bratov Slovanov. Cvet narodnega ženstva šentjurskega zopet vabi v nedeljo, dne 4. nov. t. t. svoje somišljenike na na-

rodno delo. „Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda“ namreč priredi svoje 16. občno zborovanje. To zborovanje je bilo vsikdar prikupljivo. Žena na delu za narod! . . . po nekod so celo možje in gospodje za tako delo — urzli. „Prid' se les, učit'!“ Odbornice se trudijo, da bo veselica, ki sledi zborovanju, mična. Lepih pesmic manjkalo ne bo; deklamacija bo poživila narodni ponos; bogati srečolov bo pa izboljšal gmotnost vdeležencev. Vse bo pri roki! Prepričaj se o tem tržan in vaščan! Vez bratoljubja, ideja sloge, narod teptan kliče delavca na dan in prosi njih požrtvovalnosti. Znajdimo se pri g. Rudolf Dobovišek ob 4. popoldne v množici. Na svidenje ta dan! Z obilno vdeležbo poplačajmo trud in delajmo veselje nežnim boriteljicam, ker vemo, da je to delo za rešitev naroda!

Št. Miklavž nad Laškim. Ker razni listi neresnično poročajo o ustanovnem shodu kat. polit. društva za laški okraj, naj bo to-le povedano v obrambo resnice. Ni res, da bi jaz kot sklicatelj društva izrekel, naj se poslanci potegujejo za novo volilno pravico navzlic njenim pomanjkljivostim. Predlagal sem pa resolucijo, da naj gg. poslanci po vseh svojih močeh poskušajo „pege“ odpraviti, sicer pa glasovati za njo navzlic njenim pomanjkljivostim. Ker boljše je pomanjkljiva volilna reforma kakor je zdaj sprejeta, kakor pa prekrivični stari volilni red. Sicer se je pa končno sprejela resolucija tako, kakor jo je predlagal trbovljski gospod kaplan: poslanci naj skušajo krivice odpraviti; glede obstrukcije se jim pusti prosta roka. — Tudi ni res, da bi bil kdo predlagal, naj se popolnoma odpravi postavna obveznost šolskega pouka. Pač pa je nekdo predlagal, naj se skrajša postavna obvezna doba šolskega pouka in da se naj po ljudskih šolah na kmetih vpelje poldnevni pouk. Podtika se mi tudi sovraštvo do nekaterih. Izjavljam, da nimam nobenega sovraštva do nikogar, sovražiti le moram katoliški cerkvi sovražna načela. Društvo se je ustanovilo zgolj iz tega namena, da se probuja in goji verska in narodna in stanovska zavest. Še več neresnice bi rad zavrnil, pa vem, da gre „Slov. Gosp.“ šibko za prostor. — Sklicatelj društva.

c Št. Pavel pri Preboldu. Naši vrli fantje so nam napravili veselo urico, ko so pretečeno nedeljo v izobraževalnem društvu igrali burko „Trije tički“. Ker je bila sobana nabito polna, nismo zadi stoječi mogli dobro zasledovati igre. Če nam jo ponovijo, bomo še prišli in pripeljali tudi druge, ki so tokrat ostali doma, da se bodo nasmejali navihanemu „tičku“ Štermerceljnu. — 5. nov. bo pri nas živinski sejm, tretji in zadnji izmed letos novovpeljanih. Prvi je bil dober, drugi pa ni dosti veljal, upamo, da bo tretji bolji. — Kot novoletno darilo se nam obeta nova šestrazredna šola. — Letina je pri nas bolj slaba kot dobra. Koder ni bilo toče, so potegnili lepe denarce za hmelj, od 160—3 K meterski stot so ga plačevali; ajdo pa je na mnogih mestih slana poparila in vina je občutno malo. Hvala Bogu, da nam jesenskih pridelkov ni zneg zamedel, kakor lani ravno ob tem času. Skušnja nas je izučila, zato smo letos hiteli z delom in spravili vse pod streho. Za nasteli in drva pa je še čas.

c Iz Savinjske doline. V sredini Savinjske doline dviga se proti nebu precej visoki hrib z imenom Oljska gora. Na tem hribu stoji prekrasna romarska cerkev z dvema stolpoma, ki se ponosno ozirata po lepi dolini. Prekrasen je razgled, ki se ti mudi, ako se potrudiš na ta hrib. Če prideš enkrat, prišel še bodeš večkrat. Ko se nekoliko razgledaš, stopimo v cerkev. Zavzel se boš! Vse prenovljeno in novo, vse tako okusno in krasno. Nov je lep pisan tlak, novo krasno barvano okno, nove klopi, nova obhajilna miza, prenovljeni oltarji itd. Ravno tako je v spodnji cerkvi ali skripti vse novo oziroma prenovljeno po zaslugi gosp. župnika polzelskega in dobrosrčnih dobrotnikov. Letos so dali tudi prenoviti orglje. Prenovil jih je izvrstno gosp. Ivan Naraks ml. iz Ornje vasi pri Petrovčah, ki se je pred kratkim povrnil iz tujine, kamor se je podal, da si izpopolni svoje znanje.

c Mozirje. V dopisu „Iz Mozirja“ na 4. str. št. 43. Vašega cenjenega lista od 25. vinotoka t. l. se trdi, da sem jaz v zadevi ločitve mozirske občine stal ob strani tržanov, kar si hočejo vsi kmetje zapomniti za prihodnje volitve. Trg je bil dosedaj z drugimi davčnimi občinami v okolici združen v jedno občino. Kakor so izkazali dotični zapisniki, se je v treh odborovih sejah o prošnji tržanov obravnavalo in sklenilo, da se sme ločiti trg od drugih občin. Klub slovenskih deželnih poslancev se je o tem, kakor glede vsake zadeve, ki se tiče Spodnjega Štajerja, posvetoval ter so bili seveda vsi poslanci mnenja, da smejo glasovati za dotični predlog deželne odbora, ker so bili tržani in oko-

ličani s to delitvijo občine zadovoljni; tako so tudi glasovali. Da bi bil jaz tedaj v tej zadevi stal ob strani tržanov proti okoličanom, nikakor ni res; to ni bilo mogoče, ker ni bilo v tem obziru nobenega nasprotstva. Dr. Juro Hrašovec, odvetnik in deželni poslanec. Opomba uredništva: Vendar je iz našega tozadevnega dopisa razvidno, da okoličani poznajo prave nagibe, zakaj so se hoteli tržani ločiti. Ker je okoličanom gotovo le malo ležeče na tržanih, se niso branimi ločitve, in nas veseli, ako lahko poročamo, da se g. deželni poslanec dr. Hrašovec ni postavil v nasprotje z okoliškimi kmeti.

c Mozirsko kočo je Savinjska podružnica od znotraj obila z deskami in letvami ter ji pobarvala stene in strop. V kočo je postavila tudi novo ognjišče, žimnice in drug inventar. Svet okrog koče je zravnala in studenec obzidala s cementom na vratca.

c Obisk koč Savinjske podružnice t. l.: Kocbekova koč 109, Lučka koč 19, Gornjegrajska koč 112, Mozirska koč 120.

c Gornjegrajsko kočo na Memini je popravila Savinjska podružnica pred vhomom ter postavila tam nove mize, klopi, ograjo in za koč novo drvarnico.

c Logarsko dolino je obiskalo 413 tujcev (pri Piskerniku); v Solčavi je bilo pri Šturmu 239, pri Vitežiču 139, v Lučah pri „Radubi“ 418 gostov. c Na Ojstrici je bilo letos 90 turistov.

Brežiški okraj.

b Političen shod na Velkemkamnu. Dne 28. t. m. je zborovalo kat. pol. društvo za kozjanski okraj na Vel. kamnu v prijaznih prostorih vrlega narodnjaka, g. župana Šerbeca. Udeležba je bila velika, zborovalcev okoli 300. Do 15 občin je bilo zastopanih po svojih županih ali obč. odbornikih. Po pozdravu predsednika, gosp. duh. svet. Tomaziča, poroča prvi drž. poslanec gosp. nadsvetnik dr. Vovšek. Najprvo zanimivo govori o kmečkem vprašanju. Pri dobri volji bi država lahko mnogo koristila kmetu z dobrimi postavami, zlasti pri sklepanju trgovskih pogodb s tujimi državami, s splošnim zavarovanjem in s kmetijskimi in obrtnimi šolami. Pri razpravi o vol. reformi kaže na njene ugodnosti in napake. G. dež. poslanec dr. Jankovič poroča v poljudnih besedah o proračunu dež. zbornice, o primanjkljaju, ki se nikakor ne sme pokriti z novimi kmečkimi bremenmi, poroča nadalje o lovski postavi, o dežel. volil. reformi, o prenovitvi vinogradov, o obsotelski železnici, o narodnem programu. Oba g. poslance sta za svoja zanimiva govora žela pohvalo volilcev ter prejela tudi njihovo zaupnico. G. župnik Čerjak svati v svojem govoru kmete pred novo „narodno stranko“, ker je ista nevarna štajerski slogi, zlasti pa veri. Iz knjižice te stranke, „Štajerski Slovenci kaj hočemo“, je razvidno, da hoče ta stranka pobijati vsak javni verski pojav, toraj vera mora iz javnega življenja, iz zakonodajstva, iz družin, iz šol. Kmetje naj tudi ne naročujejo glasila te stranke — „Narodnega lista“, ki izhaja v Krškem. Govornik opozarja nadalje kmete na tesno medsebojno zvezo, v katero naj stopijo vsi štajerski slovenski kmetje enako drugim stanovom in kmetom v drugih deželah. To bi povzdignilo njih gospodarsko stanje. Kmetom zelo ugaja ta predlog in željno pričakujejo take kmečke zveze. Sprejele so se sledeče resolucije jednoglasno: Na shodu dne 28. okt. 1906 na Velikem kamnu pri Rajhenburgu zbrani volilci sklenejo: 1. pozivati svojega poslanca — delati na to, da se varujejo koristi kmečkemu in obrtnemu stanu pri vsaki priliki — posebno pa pri sklepanju trgovinskih pogodb s tujimi državami — in posebno ob priliki obnovitve nagodbe z Ogrsko; 2. da se tudi pri nas Slovincih ustanovijo kmetijske in obrtne šole in se stema da našim kmetom in obrtnikom — oziroma njih naraščanju, prilika — si pridobiti potrebne stanovske izobrazbe; 3. gledè volilne reforme pa zahtevamo od naših poslancev, da naj z vsemi silami skušajo preprečiti krivice — ki prete koroškimi in štajerskimi Slovincem — ter da se naj bodoči volilni zakon tako preukroji, da bode tudi obmejnim Slovincem povsem pravičen; 4. naj merodajni krogi skrbijo za to, da se bržkobrž ustanovi zveza slovenskih kmetov na Spodnjem Štajerju, ki naj ima namen, na katoliško narodni podlagi pomagati kmečkemu ljudstvu do boljšega gospodarskega stanja; 5. zborovalci obsojajo novo liberalno stranko na Spodnjem Štajerju s knjižico: „Štajerski Slovenci kaj hočemo?“ in s časopisom „Narodni list“ vred, ker je ta stranka nevarna narodni slogi ter spodkopava katoliško zavest ver-

nih Slovencev na Spod. Štajerskem. Po trikratnem živoklicu na cesarja in sv. očeta je predsednik zaključil zborovanje, ki je bilo zelo zanimivo in bo ljudstvu ostalo v dobrem spominu.

b Pišece. Vinska trgatev se je povoljno končala. Mošta je dovolj ter močno dober. Nekateri že prodajajo liter od 30 h do 50 h. Vinski kupci požurite se, ako hočete dobiti dobro kapljico! — Mihelova nedelja se je na prav slovesen način obhajala z navadno procesijo, pri kateri je sodelovala narodna godba iz Kapel. V cerkvi je bila slovesna sv. maša, pri kateri je dobro zastopan domači mešan zbor pod vodstvom tukajšnjega organista Fr. Borovinška in učitelja Ferd. Kokot popeval Gruberjevo nedeljsko mašo. Le tako naprej za ciljamsko idejo! — Baron Moscon je postavil na svojem gradu podoba Matere B. pomočnice, v znak hvaležnosti za obvarovanje gradu proti raznim nezgodam, katere so pretile v teh letih kakor: požar, strela itd. Podoba je domači župnik dne 14. m. m. vpriču rodovine Mosconove in drugih faranov blagoslovil ter razložil nje pomen, nakar je oddelek mešanega zbora zapel par Marijinih pesmic in slavnost se je zaključila.

b Lisično. Kmetijska podružnica za kozjanski okraj zboruje v nedeljo, dne 4. novembra ob 3 uri popoldne v Lisičnem v gostilni g. Poznič-a. Predavala bosta potovalni učitelj g. Ivan Bele in nadučitelj g. Ivan Hočevar. Po predavanju je sprejem novih udov. Kmetje, udeležite se v obilnem številu zborovanja!

Iz drugih slovanskih dežel.

† Umrli je v Radovljici pri svojih starših trgovski pomočnik g. Maks Železnik. Rajni je bil ustanovitelj mariborskega „Trgovskega kluba“ in „Celjskega slov. trgovskega društva“. Vrlemu narodnjaku bodi zemljica lahka!

† Slovenskim občinam v posnemanje! Občina Postojna na Kranjskem je naznanila južni železnici istotam, da vsled pravkar storjenega sklepa občinskega sveta ne vsprejme več nobenega nemškega dopisa ter jej je z ozirom na to vrnila en tak dopis. Gotova stvar je, da bo morala zato južna železnica nameščati v Postojni za naprej slovenske uradnike, ker bodo tej občini sledile brezdvomno tudi sosede.

† Kmečka zveza v ribniškem okraju na Kranjskem je imela zadnje zborovanje na Robu pri Velikih Laščah. Zborovanje je bilo jako številno obiskano. G. Pešec je govoril o občinskem redu. Poslanec Jaklič je razlagal pomen in naloge „Kmečke zveze“, ki se mora kot politično društvo boriti za koristi kmečkega stanu v javnosti. Kazal je na združene nasprotnike našega krščanskega ljudstva, ki so se nam prišli pokazati in predstaviti ob katoliškem shodu. Taki ljudje ne bodo več vladali ljudstva in mu dajali postav. Govornik je razpravljal o postavah v obrambo kmečkim interesom, n. pr. glede carine na živino, o razporeki in o svobodni šoli. Dr. Lampe je govoril o svetovni organizaciji kmečkim nasprotnikom. To so spekulanti, ki določajo ceno kmečkim pridelkom tako, da je kmet prisiljen pod ceno prodajati, sam pa mora vse drago plačati. Pšenica brez cene — kruh pa majhen in drag, to je podoba današnjega gospodarstva. Agrarne stranke se morajo zato osnovati po vseh državah, da dobi poljedelec besedo pri postavo dajalstvu. To nalogo si je postavila tudi „Kmečka zveza“, in zato naj bi ne bilo kmeta, ki jej ne bi pristopil. Sedaj je glavno delo naših društev boj, da se doseže enakopravnost ljudstva. Ko bo ta boj izvojevan z reformami vol. redov za državni in deželni zbor, bodo pa ta naša društva morala sodelovati pri velikih izpremeh, ki se bodo vršile.

† Shod sloven. perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali bo dne 11. novembra t. l. ob pol 2. pop. v Trzinu na Kranjskem. Istočasno je tudi ustavnostni shod jednako imenovanega društva.

Narodno gospodarstvo.

Zimska kmetijska šola za ljutomerski okraj. (V odgovor na dopis iz Cvena v štev. 50 „Našega lista“ pod zglavjem „Žalosten vzgled slovenske vzajemnosti.“) [Konec.] Ako vzamemo 10 klm. kot največjo daljavo, iz katere bi učenci tako šolo lahko od doma obiskovali, bi za slučaj, da se šola ustanovi na Cvenu, isto lahko od doma obiskovali kmečki sinovi razni iz Cvena s Krapjem in Moto še le iz Bunčan, Veržeja, Banovec, Grlave, Kristanec,

Šalinee, Babinee, Noršinec, Pristave, Stročjevesi in Podgradja, ki štejejo po zadnjem ljudskem štetju skupaj 3526 prebivalcev, toraj prilično le jedno četrtino vseh prebivalcev ljutomerskega okraja, katerih je po zadnjem ljudskem štetju bilo 14155; vse druge občine našega okraja so od Cvena ali nad 10 klm. oddaljene ali pa glede kmetovalstva sploh ne pridejo v poštev. Ako pa se tako šola ustanovi pri Sv. Križu, bi isto ugodnost uživali kmečki sinovi iz Križovec, Borec, Ključarovec, Lokavec, Cezanjevec, Grab, Branoslavce, Radoslavce, Precetince, Gajšovec, Logarovec, Kokorič, Berkovec, Bolehnečič, Iljašovec, Bučičovec, Staronovec, Vučjevesi, Bunčan, Veržeja, Banovec, Grlave, Kristanec, Šalinee, Babinee in Noršinec, skupaj s 6074 prebivalci in to je skoraj polovica prebivalcev celega okraja. Te številke govorijo pač že same na sebi tako jasno, da ni treba dalje nobenega komentarja. Upoštevati je pa tudi komunikacijske razmere. Dopisnik trdi sicer v svojem dopisu, da je Cven zvezan po okrajnih cestah s celim okrajem. Ta trditev pa je le v toliko resnična, ako se vzame tako kakor ona, da vse ceste peljejo v Rim. Iz Cvena pelje namreč edina okrajna cesta proti Krapju skoz Veržeja in mimo Bančan do Bučičovec na eni strani in v Ljutomer na drugi strani. Od drugih strani pa je Cven zvezan z okrajem le po občinskih in poljskih cestah, ki pa so navadno slabe in to posebno v zimskem času. Najslabše pri vsem tem pa še je to, da je Cven mnogokrat in to ravno največkrat na jesen in proti spomladi vsled povodni, ki preplavi celo okrajno cesto in tudi pešpot, proti jugu takorekoč od okraja odrezan. Zraven tega pa še leži Cven na meji okraja in meji proti vzhodu že na Muro in Ogrsko. Poglejmo pa si komunikacijske razmere pri Sv. Križu. Že en sam pogled na mapo nam jasno kaže, da je Sv. Križ takorekoč sredotočje celega Murskega polja. K večjemu pet minut od cerkve Sv. Križa se nahaja železniška postaja Križevci s sosednima postajama Bučičovci na zgoraj in Ljutomer na spodnji strani. Železniški vlaki so razvrstjeni tako ugodno, da jih lahko rabijo sem ter tje učenci tudi iz bolj oddaljenih vesnic. Neposredno pred križevskim koldvorom se stekajo okrajne ceste od štirih strani in vežejo Sv. Križ v istini s celim okrajem, nikakor pa ne tako kakor Cven. Zraven okrajnih cest pa peljejo iz vseh bolj postranskih vasi k Sv. Križu še tudi dobre mašne pešpote, katere še so mnogo krajše kakor okrajne ceste same. Tudi dobrih rokodelcev, katerih bi se rabilo pri zimski kmetijski šoli, pri Sv. Križu nikar ne manjka. Živinozdravnik iz Ljutomera, učitelj na viničarski šoli na Kamenščaku itd. pa imajo k Sv. Križu z železnico tudi bliže kakor peš na Cven. Iz vsega tega pa je po mojem mnenju vendar-le razvidno, da je Sv. Križ primernejši kraj na Murskem polju za zimsko kmetijsko šolo kakor Cven, kateremu bi sicer jaz tako šolo istotako iz srca privoščil, če bi sploh le bilo mogoče tako tudi tam ustanoviti. Čudno bi pa bilo tudi, da bi se tolika večina slovenskih članov našega okrajnega zastopa izrekla za Sv. Križ, če ta predlog okrajnega odbora ne bi bil popolnoma utemeljen in bi to bilo za vse one slovenske člane okrajnega zastopa, kateri so glasovali za odborov predlog, le spričevalo neodpušljive kratkovidnosti in popolne nesposobnosti za posel okrajnega zastopnika, kar jim dopisnik s svojim dopisom tudi indirektno predbaciva. Če se pa stvar dalje zavleče, kakor bi to bilo dopisniku in tudi meni ljubo, to nikdar ni moja krivda, kar dopisnik sam tudi prav dobro zna; sicer pa tudi škoda, ki bode le začasna, ne bode tolika, koliko večja bode korist, ki bode trajna, če postavimo tako šolo tam, kjer bode večini kmetov našega okraja najbolj služila in le takrat smemo od šole za naš okraj onih koristi tudi pričakovati, katere smo vočigled velikim žrtvam, katere si celi okraj za to šolo naloži, od nje tudi opravičeni zahtevati. Dopisnika, ki trdi v svojem članku, da je Cven z odločenim prostorom za šolo oddaljen od Sv. Križa le samo 5 klm. (po uradni distančni tabeli je 15 in pol klm.) pa zagotavljam, da tudi Sv. Križ od Cvena ni nič bolj oddaljen (ako pa dopisnik dokaže nasprotno, česar je gotovo tudi zmožen, pa naj velja njegova) in če ta oddaljenost od šole po njegovem mnenju za križevske fante ne bi bila prevelika, po mojem mnenju to gotovo tudi za evenske ne bo. Ali je moje postopanje v tej zadevi bilo opravičeno ali ne, o tem naj sodijo naši kmeti sami, katerim prepustim sodbo s povsem mirno vestjo. — Dolžnost vseh občin, katere bi imele največje ugodnosti in največ koristi od take šole pri Sv. Križu, pa je, da vse, katere tega niso že storile, v najkrajšem času po svojih odborih dovolijo iz občinskih sredstev primerne prispevke k stroškom ustanovitve zimske kmetijske šole pri Sv.

Križu in s tem okraju olajšajo breme, katero si hoče v njih prid za to šolo naložiti. — V Ljutomeru, meseca oktobra 1906. — Anton Misja, okrajni odbornik.

Vinsko razstavo priredi c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani 17., 18. in 19. nov. t. l. v veliki dvorani „Mestnega Doma“ v Ljubljani, nadalje priredi vinarski shod na poziv avstr. društva za varstvo vinstva poseben kranjski odbor dne 18. novembra t. l. dopoldne ob pol desetih tudi v veliki dvorani „Mestnega Doma“ v Ljubljani. Vinska razstava se svečano otvori v soboto, 17. novembra ob petih. K svečanosti otvoritve bo imelo pristop le povabljeni občinstvo in gg. razstavljalci. Vinska razstava bo splošno pristopna v soboto, 17. novembra od šestih zvečer naprej in v nedeljo, 18. novembra ter v ponedeljek, 19. novembra od dveh popoldne naprej. Vsak večer bo igrala od osmih naprej društvena godba! Vstopnina na razstavo bo znašala 50 h. Vinarski shod bo razmislil naslednja vprašanja: 1. Katere žlahtne trte na Kranjskem razmoževati z ozirom na podnebje, zemljo in vinsko kupčijo? 2. Kako stoji s porabo čistih kvasnih gliv v kletarstvu? 3. Vrednost kranjskih vin z ozirom na njihovo kemično sestavo. 4. Kako pospešiti kupčijo z vinom in dvigniti izvoz kranjskega vina? 5. V kakšnem razmerju naj bo živinoreja z vinstvom, da se zadosti potrebi po gnoju? 6. Katere izkušnje imamo s streljanjem proti toči? 7. Druga morebitna vprašanja, zadevajoča vinstvo. Pristop k zborovanju in udeležba pri razgovoru vinarskega shoda sta prosta vsem vinskičakom.

Vendar dovolj živine. Meščani so v zadnjem času zagnali vpitje, da v Avstriji ni dovolj živine in da se morajo vsled tega odpreti meje srbski in romunski živini. Zadnji veliki sejmi po državi pa so pokazali, da je celo več živine, kakor je potrebujejo mesarji, ker se mnogo živine ni moglo prodati.

Ivanu Balonu v spomin!

Baš je čas, ko dobiva vinogradnik nagrado za svojo esloletno skrb, svoj esloletni trud. Ta nagrada obeta letos biti najvišja ravno tam, kjer se je v naši deželi najprej začelo obupavati nad daljno uspešnostjo vinogradništva. Brežiški okraj je trtna uš najprej posetila, počenši temeljito uničevanje, katero je tam tudi najhitreje zgotovila. Večini vinogradnikov so še v spominu tisti klavrni, brezupni časi. A danes je zopet tam veselje nad vspehi, rekel bi večje kot je bilo kdaj prej. Kdor dandanes prvokrat potuje na pr. po Bizeljskem, ta si niti misliti ne more, da je najhujša šiba vinogradnikov ravno tam najprej in najokrutje udrihala, ta ne ve, kako potrto je bilo ljudstvo, kaka revščina je preti. Obrnilo se je pa z največjo naglico na bolje. Žilavost tamošnjega ljudstva je takorekoč igraje premagala težave. Ljudstvo, njega speče moči potrebovalo je pa vodnika. Tega so pa imeli Bizeljanci v svojem odličnem rojaku. Sicer jih je bilo več, ki so z razumom začeli delovanje proti nim, a duša celemu gibanju, duša, ki se je posebno posvetila splošni koristi, bil je Bizeljan, skromni deželni uradnik, vinarski komisar Ivan Balon. Njegovo truplo že mnogo let počiva, a njegovo delovanje je zapustilo nemaljive znake, ki se ne omejujejo samo na ta okraj, temveč ki segajo tudi daleč čez mejo dežele. Intelektualna zmožnost, strastna ljubezen do stvari in do svojih rojakov in pa silna enerzija bila so mu sredstva, več vredna nego materijelna sredstva. Ta sredstva uporabljal je pa sijajno. Kjer je zamogel za stvar kaj doseči, tam je skušal z vso svojo enerzijo in dosegel je mnogo. Ne le da je bodril ljudstvo z besedami in z vzgledom, znal mu je tudi pridobiti mnogo gmotnih ali drugih znatnih sredstev. Pod tem spretnim vodstvom je stvar kar vidoma rasla. Malo let razmeroma, in rane, katere je vsekala trtna uš vinogradom brežiškega okraja, so izginile skoraj popolnoma. Potujoč po vinogradih okrajnega glavarstva Brežice imam premnogokrat priliko se prepričati, da ima rajni Balon v srcu ljudstva iz tedanje dobe najboljši spomenik, da ga večina istega smatra svojim dobrotnikom. Sicer jih je pa tudi mnogo, ki ne spoznaajo ali nočejo spoznati vira svoje koristi.

S svojim pozitivnim znanjem stavil je Balon takoj pozitiven temelj, na katerega je dalje zidal, na katerega zidajo sedaj vinogradniki sploh. Nevspehov, kakoršnih je bilo drugod ali pod drugim vodstvom premnogo, je bilo na tem temelju kaj malo. Zato so pa tudi vinogradniki ne samo iz vseh krajev dežele, temveč tudi od drugod, zlasti iz Nizje Avstrijske kar trumoma romali tja, se učiti, se nad vspehi navduševati, skušaje in zaupanje nabirati. Mis-

limo se le v ono dobo nazaj. Kar dandanes že skoraj vsak šolarček zma, ki je količkej v zvezi z vinogradom, je zahtevalo tedaj najtemeljiteje strokovno izobraženega moža. Najmalenkostna vprašanja je bilo treba najtemeljiteje preudarjati, preskuševati, praksi prikrojiti in potem z največjo odločnostjo v splošnost vpeljevati, pobijati razne neutemeljene pomisleke, nezaupnost, zlovoljnost itd. Poleg tega je bilo treba pripravljati potreben material in tudi za gmotno podporo skrbeti. Taki začetek je težak, a silno hitri razvoj novih vinogradov brez prehudih skušenj in razočaranj kakor po drugod je dokaz, da je v Štajerski ta naloga našla k sreči pravega moža.

Zasluzenim možem stavijo navadno spomenike. Prepričan sem, da najdem mnogo somišljenikov, če rečem, da spada med take zaslužne može tudi umrlí Ivan Balon. Nalogo, za katero se je žrtvoval, rešil je z umnim delom brez sicer tolikrat običajne osebne reklame sijajno. Rešitev te naloge ima pa velikanski gospodarski pomen, in zasluga je temu pomenu primerna. Zakaj ne bi toraj enkrat tudi vinogradniki proslavili moža, ki jim je donesel največjih koristi, zakaj ne bi v trajnem spomeniku dokumentirali njega zasluge in svoj lastni lepí čút hvaležnosti tudi za poznejše dobe ohranimo mu najboljši spomin. Mislim pa, da tudi v smislu mnogih stavim predlog, naj bi se sestavil odbor, ki bi najodločnejše deloval za viden spomenik. Prispevkov gotovo ne bode manjkalo v čast vinogradnikom.

Maribor, v oktobru 1906. J. Belle.

Književnost.

Leposlovna knjižnica je začela izhajati. Prvi zvezek prinaša: Razporoka. Roman. Francoski spisal Pavel Bourget. Založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. Cena: broširana 2 K, vezana 3 K, po pošti 8 v več. Knjiga je jako lepo opremljena, vsebine taka, da se da lahko vsakemu pametnemu človeku v roke; zato priporočamo knjigo tudi našim knjižnicam za nakup.

Ksaver Meško: Mir božji. Tako je naslov najnovejšemu delu priljubljenega pisatelja, našega štajerskega rojaka. Knjižica se dobi pri vseh knjižničarjih.

Gori! Pomagajte! ali alkohol in nikotin. Zapeljanim in dobromislečim v premislek: F. Š. Stave 20 vin. Dobiva se: Narodna Tiskarna v Gorici. — Tudi na Slovenskem so začeli pogumaj može odločen boj proti pitju alkoholnih pijač in proti kadenju. Poslužujejo se vseh bojnih sredstev, ki jim jih ponuja novodobni čas. Eno tako sredstvo leži pred nami: lična in cena majhna knjižica, namenjena vsakemu posamezniku našega naroda. Vsebinska knjige: V boj zoper alkohol in nikotin!

Nemško nasilstvo v Mariboru! V sredo, 31. zjutraj je poslal mestni svet enega policajja in dva delavca, ki sta kljub ugovoru vodsta tiskarne odvzela slovenski napis tiskarne. Slovenske občine, v odgovor: proč z nemškimi napisi!

Najnovejše novice.

Naš rojak g. Anton Munda iz Št. Jurija ob Ščavnici je sedaj nastavljen kot prvi kapelnik v Danzarjevem orfeju na Dunaju.

Poročil se je g. Ernst Cajnko, c. kr. fia. nadglednik na Laškem v nedeljo, dne 28 t. m. z gdč. Miciko Fashing v Gradcu. Čestitamo!

Društvena naznanila.

„Kmetijsko bralno društvo v Šmartnem pri Slov. gradu priredi dne 4. novembra 1906 v „Marodnem domu“ v Slovenjgradcu veselico. Začetek ob 4. popoldne. Na vzporedu je petje in založnja „Mlinar in njegova hči“.

Bralno društvo „Skala“ pri Št. Petru nižje Maribora priredi v nedeljo, dne 4. t. m. v novi šoli podučno predavanje o Rafajznovih posojilnicah in predavanje s skeptikonom. Vabijo se vsi St. Peterčani in sosedje.

Sv. Jurij v Slov. gor. Veselica zadnje nedeljo, dne 28. oktobra je krasno uspela. Da ustrežemo splošni želji, se bo igra „Dve materi“ ponovila v nedeljo, dne 4. novembra. Pridite zlasti tisti, ki je še niste videli.

Listnica uredništva.

Puščava: Enak poziv smo že imeli! Pozdravi! — „Zarja“, „Danica“: Prihodnjič! — Gornja Radgona, Kostrivnica, Ribnica, Laški trg: Za to številko prepozno, ker smo list zaključili zaradi praznika v sredo zjutraj in v zadnjem trenutku ni mogoče sprejeti. — Sv. Lovrenc v Slov. gor.: Smisel nam ugaja, toda preveč osebno in za tožbo nevarno.

Loterijske številke.

Dne 27. oktobra.

Line	4,	23,	2,	75,	78.
Trst	61,	77,	14,	19,	18.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 v.

Najmanjša objava 45 v.

Vsaka beseda stane 2 v.

Večkr. objava pe dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se sprejemajo samo proti predplačilu. Pri vprašanjih na upravništvo se mora pridjati znamka za odgovor.

Pekovskega učenca, pridnega in poštenega, sprejme Ernst Zavarnik, Sv. Trojica v Slov. goricah. 680 (3-3)

Izdovalec harmonik, Matija Bukšek v Mariboru, Tržaška ulica št. 15, priporoča harmonike vsake vrste po naročilu. Cene jako nizke. 683 (2-2)

Pomočnik, novoizpučen in učeneo se sprejmeta pri Juriju Žanko, čevljarju. Zgor. Radvanje pri Mariboru. 684. (2-2)

Kovaškega učenca, pridnega in iz poštene hiše sprejme Fr. Viher, kovač v Framu (Franheim). Isti dobi tudi nekaj plačila. 687 (3-2)

Učenca, ki ima veselje do čevljarške obrti, sprejme Ferdo Nerat, čevljarški mojster v Mariboru, Koroška ulica 18. 689 (2-2)

Pozor vinogradniki! Imam več tisoč raznovrstnih, na suho cepljenih trt na prodaj. Vse so dobro zaraščene in vkorenjene, cepljene na Ripario portalis, ter se dobivajo po najnižji ceni pri Ignacu Simonič, trtnarju v Cirknici, pošta Sv. Ilj v Slov. goricah. 696 (1-1)

Razpisuje se služba **organista in cerkvnika.** Zahteva se poleg strokovne izobrazbe tudi sposobnost in volja, prevzeti ob enem dobro gostilniško obrt na račun. Prošnje je poslati s spričevalom o orgljanju in npravnosti župnemu uradu v Podgorje, pošta Slovenji Gradec do 11. novembra 1906 najbolje potom pristojnega župnega urada. 694 (1-1)

Zahvala banki „Slaviji“. Podpisani se tem potom cenj. generalnemu zastopu v Ljubljani kakor tudi njenemu glavnemu zastopu v Mariboru lepo zahvaljujem za njihovo cenitev pri moji škodi, akoravno je pred požarom moja nova zavarovalna pogodba stopila z večjim zavarovanjem v moč in tudi zavarovalnina še ni bila plačana, se mi je moja škoda brez vsakega odbitka popolnoma 2500 K priznala, povrhu tega se mi je še priznalo 230 K za rešitev drugih posledij in se mi je po odbitku dolžne zavarovalnine po glavnem zastopu v Mariboru izplačalo 2780 K. — To zavarovalnico sem zato dolžan vsakemu posestniku in lastnikom hiš najtoplejše priporočati. Zavarujte svoje imetje pri vzajemnem zavarovalnem zavodu banke „Slavije“, ker je v resnici zanesljiv naš domači zavod. — Saverska ves, 24. okt. 1906. Franc Koser, posest v Saverski vasi. 695 (1-1)

Štampilje

iz kavčuka, modele za predtiskarije, izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, Gosposka ulica št. 15. (11-3)

Enonadstropna hiša z malimi stanovanji, južna lega, v novi ulici, ki bo v kratkem zvezana s središčem mesta in bo potem okoli 5 minut od glavnega ozir. stolnega trga oddaljena, gospodarsko poslopje, vrt, dvorišče itd. okoli 10 let davka prosta, se po ceni prodaja v Mariboru. Naslov pove upravništvo. 577 3-6

Pozor, kmetice in dekleta! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je Kapilol št. II. Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj luskine na glavi.

Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarnar, Pakrac, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 635 4

Naznanilo! Imam na suho cepljene trte na razpologo nad 20 000, katerim ni mraz in toča nič škodovala, ker imam na bregu trnico. Trsje je prav dobro ukorenjeno in močno zaraščeno. Naj si ogledajo kupci, kateri želijo imeti, ali pa naj pišejo. In sicer: beli burgundec, silvanec, veliki rizling, pošip. Vse te vrste so na riparajo cepljene. Cena je 8 kr. 1 komad. 1000 komadov 160 K. Janez Toplak na Kukavi, pošta Juršinci pri Ptuj. 691 (2-2)

Znano po ceni se kupi vse rezno blago, zgotovljene obleke in perilo v vsaki velikosti pri Adolfu Wesiak, Maribor, Dravska ulice 4. 608 4

Zanesljivega, pridnega **hlapca,** ki je zmožen tudi nemštine, in mlinarskega pomočnika sprejme takoj Janez Böhm, Fram pri Račah. 693 (3-2)

Pritlična hiša za 5 strank, dvorišče in vrt, ob okrajni cesti, v bližini opekarne, cerkve in šole, kjer je sedaj branjarija, lepi lokali za eventualno povečanje ali pa za gostilno, se po ceni prodaja. Prodajalca pove uprav. 579 3-6

Hiša na p riferiji mesta Maribor, kjer je že gostilna z vsemi potrebnimi prostori, tudi mesnica, ledenica, ki se da lahko v najem pivovarni, nekaj malih stanovanj, zraven še stavbišče, 10 let davka prosta, ob državni in okrajni cesti, lepa lega za prihodnost, se prodaja. Kdo, pove uprav. 578 3-7

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo sčasoma iznajti sredstvo za rast brk i las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskine) na glavi, to je Kapilol št. I. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišič, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 635 4

Vsem posestnikom vinogradov. Naznanjam, da bom imel letošnjo jesen in prihodnjo spomlad 32.000 na suho cepljenih trt na prodaj in sicer cepljene na Rip. Portal.: 12.000 šipona, 10.000 laški rilček, 5000 silvanec, 3000 burgundec, 1000 muškati in 1000 zlahtina, bela in ruđeča. Prodajam edino le I. vrste dobro vkoreninjene in dobro zaraščene po 140 K 1000 kom. Za jesen odvzete trte sprejemam naročila do 15. novembra, za na spomlad pa, dokler bo kaj zaloge. Na naročila brez are se ne bodem oziral. Franc Murišič, posestnik in trtnar v Senčaku, Sv. Lovrenc v Slov. gor., pošta Juršinci pri Ptuj. 672 (10-4)

Vsake vrste debela od 4 metre dolžine kupim za najvišjo ceno na mestu lesnega skladišča ali kolodvora v Mariboru. Na to opozarjem posestnike, ki ne morejo dobiti daljših debel iz svojih gozdov. Janez Špes, lastnik žage, Maribor. 3-18

Tržne cene v Mariboru od 20. oktobra do 27. oktobra 1906

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		15	90	—	—
rž		14	—	—	—
ječmen		16	—	—	—
oves		16	—	—	—
koruza		15	75	—	—
proso		16	—	—	—
ajda		14	—	—	—
seno		4	40	—	—
slama		4	40	—	—
	1 kg				
fižola		—	80	—	—
grah		—	68	—	—
leča		—	68	—	—
krompir		—	7	—	—
sir		—	40	—	—
surcvo maslo		2	30	—	—
maslo		2	—	—	—
špeh, svež		1	48	—	—
solje, kislo		—	82	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
	1 lit.				
mleko		—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
„ kislá		—	80	—	—
	100 glav				
zelje		4	—	—	—
	1 kom.				
jajca		—	8	—	—

Jamčeno več let!

: Vse ure so :
: natanko pre-
: skušene! :
:
: Vsaka res :
: slaba ura se
: vzame za celo
: ceno nazaj! :

Srebrne remonter ure od gld. **3-80** naprej
Srebrna anker 15 kamnov s 3 srebrnimi pokrovi od gl. **5-50** naprej
4-6 Srebrne verižice po teži.

Anton Kiffmann, Maribor.

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške želodčne kapljice

Pakraške želodčne kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, izganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastanejo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo zoper bolezni maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni kmečki in meščanski hiši. Naj vsakdo naroči in naslovi:

Peter Jurišić,
lekarnar v Pakracu št. 100
Slavonija.

Denar se pošilja naprej ali s poštним povzjetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 40
36 stekleničic (3 ducati) 12 K.

Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel:

Se rabi s prav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih katarih. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

2 originalni steklenici 3 K 40 v 4 originalne steklenice 5 K 90 v
6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

620 14

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 100, Slavonija.

Karol Kociančič kamnoseški mojster

Maribor, samo Schillerstrasse 25

priporoča svoja

484 5

kamnoseška in podobarska dela
za cerkve in druge stavbe, zidanje žrfi.

Velika zaloga

nagrobnih kamenov.

Najnižje cene.

SLOVENC! Zahtevajte vedno in povsod le najboljše

vžigalice

v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Štefan Kaufmann,

trgovec z železnino
v Radgoni 595 4
priporoča svojo veliko zalogo

lepo pozlačenih
nagrobnih križev
po jako nizki ceni.

Podobice

male in večje, zobčaste
in gladke

dobite prav po ceni

v prodajalni Cirilove
tiskarne v Mariboru.

Obhajilne podobice

so v 34 različnih vzorcih na
prodaj.

Razglas.

Naročitev ameriških trt za plačilo iz združenih državnih in deželnih nasadov za nasadno dobo 1906/1907.

Štajerski deželni odbor imel bo prodati v prihodnji spomladi iz združenih državnih in deželnih nasadov naslednje množine ameriških trt, in sicer:

1. 700.000 ceplencev, večinoma od rumenega mozlerja, laške graševine, belega burgundca, bele in rudeče žlahtnine, zelenčiča, rudečega traminca, renske graševine, muškateleca, cepljenih na riparijo Portalis, vitis Solonis ali rupestris Montikolo.

2. 600.000 korenjakov od riparije Portalis, vitis Solonis in rupestris Montikole.

3. Večje število ključev od zgoraj imenovanih treh podlag.

Cena trtam je:
I. 1000 komadov ceplencev 200 kron za imovite posestnike, 140 kron za vse druge.

II. 1000 komadov korenjakov 24 kron za imovite posestnike, 16 kron za vse druge.

III. 1000 komadov ključev 10 kron.

Deželni odbor si pridrži pravico, naročnikom od več kakor na 1000 ceplencev in 3000 korenjakov ali ključev zmanjšati naročeno množino trt, ravna se po številu oglašanih naročil.

Naročila na te trte naj se vložijo do 15. novembra t. l. naravnost na deželni odbor v Gradec ali pa po občinskih uradih, pri katerih se dobé v ta namen naročilni listi.

Občinski predstojniki morajo izpolnjene naročilne liste odposlati takoj deželnemu odboru v Gradec.

Naročila, ki se vložijo do 15. novembra, se bodo zbirala in trte potem razdelile razmeroma med vse naročnike, ako jih ne bi bilo toliko, da dobi vsaki naročeno število.

Vse te trte se bodo oddajale le štajerskim posestnikom in morajo tudi oni naročniki, kateri vložijo prošnje naravnost na deželni odbor, doprinesiti potrdilo od občinskega predstojništva, da imajo res vinograde v občini. Prodajalec trt se ne oddaja.

Cene veljajo na mestu, kjer se bodo trte odkazale, in se mora znesek izplačati pri prevzetju. Ako se trte odpošljejo po železnici, se bo znesek povzel. Stroški za zavitek in dovoz se bodo posebej zaračunali.

Na vsakem naročilu je natanko navesti: 1. ime (tako napisano, da se lahko čita), bivališče in stan naročnika; 2. davčna občina, v kateri se nahaja vinograd, ki ga boče naročnik obnoviti; 3. vrsta trte, katero želi; 4. zadnja poštna ali železniška postaja.

Ako bi zaželjena vrsta pošla, se bo ista z drugo enako namo destila.

Trte se morajo po naročniku ako mogoče osebno prevzeti, če se po železnici dopošljejo, pa takoj po sprejemu pogledati.

Pritožbe se morajo vložiti takoj na vodstvo trtnarske šole; na poznejše pritožbe se ne bode oziralo.

Gradec, dne 1. oktobra 1906.

692 (3-1)

Od štaj. deželnega odbora.

Gospod katehet!

Ali že imate
zapisnik učencev?

Cirilova tiskarna v Mariboru je za Vas priredila
pet izdaj v lepi vezavi:

I. za 250 učencev stane 1.— K	V. za 520 učencev stane 1 40 K
II. za 330 „ „ 1 20 K	VI. za 610 „ „ 1 40 K
III. za 490 „ „ 1 30 K	VI. za 1000 „ „ 2 60 K

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 v Medjatovi hiši, v pritličju, Dunajska cesta 19

XX sprejema: zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zava-
XX rovanja zvonov proti poškodbi; in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju
XX za življenje in nezgode. — Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter po-
XX streže na željo tudi s preglednicami in ceniki. — Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema
XX zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih,
XX kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.
XX

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjeničstvo za Spod. Štajersko in Koroško g. Avg. Weixl, Maribor. 14 24-21

Edina domača zavarovalnica! — Svoji k svojim!

POZOR!

Vsem cenjenim kupovalcem priporoča se nova in najcenejša trgovina z modnim, suknenim, volnenim in platnenim blagom kakor tudi z raznimi oblekami za dečke in gospode.

Grajski trg 2 **M. E. Šepec, Maribor,** Burgplatz 2

(v lastni hiši)

K bližajočemu mrzlemu času priporočajo se posebne novosti zimskih izdelkov za vsakovrstna oblačila, tudi odeje in koce, sukneni, volneni in štrikani robci, perje za blazine itd.

== **Svoji k svojim!** ==

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na
.. edino hrvatsko varovalno zadrugo ..

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta
Zagreb

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Glavni zastop „Croatie“
.. v Mariboru, Koroška cesta števil. 9. ..

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške. 51-50
718

CENE PRIMERNO NIZKE. DELO
SOLIDNO IN SE V TEKU TEDNA
IZGOTOVI. LIŠP NI TREBA OD-
STRANITI. ZA VSE V SNAZENJE
:: IZROČENE STVARI SE JAMCI ::

H. VOLK

76 Šoštanj — Štajersko 28

Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji
na par in elektriko, se pri-
poroča za snazenje vsako-
:: vratnih oblek itd. ::

Dokazano je, da je
Tomaževa žlindra

iz Tomasovih tovarn z. zo. p. Berolin W.

najboljše in ob-
nem najce-
nejše umetno
gnojilo, ki ob-
sega fosforovo
kislino, bodisi
za travnike,

Zvezdna znamka.

polja, hme-
ljišča kakor
tudi za vino-
grade. Čas
za jesensko
gnojenje je
tu.

IS cenami kakor tudi poučnimi spisi točno posluži
Trgovina z železnino
„MERKUR“, P. Majdič, Celje,
Preprodaja umetnih gnojil za Sp. Štajersko in Kranjsko.
669 (6-3)

Vsem posestnikom vinogradov!

Naznanjam s tem, da bom imel meseca novembra in prihodnjo spomlad več tisoč suho cepljenih trt na prodaj različnih, dobrih vrst, na Ripario Portalis, Rupestris montikolo in Solonis, cepljene na Laški rilček, Zlahtnino, Šipon rumeni, Burgundec beli, Zelenčič, Muškati in Traminec itd.

Vse vrste so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene; cena je za 1000 komadov 160 kron.

Nadalje imam oddati tudi več tisoč divjih korenjakov in ključev. — Vse trte smejo se izvažati in pošiljati le v okužene občine.

Znane in zanesljive posestnike počakam pol leta na denar, ako je v gospodarstvu velika nesreča, tudi eno leto.

Posameznim glasilom je priložiti znamko ali dopisnico za odgovor. Na vprašanja brez znamke za odgovor se ne odgovarja. Ustreglo se bo, dokler je kaj v zalogi. Oglasi naj se pisмено ali ustmeno pri

Filipu Mulec,

trtnarju pri Sv. Trojici v Slov. Goricah.

== Vzorna pravila za nepolitična društva ==

dobite v

trgovini Cirilove tiskarne v Mariboru.

10 komadov stane 50 vinarjev.

Krčma

v Škalah, edina pri župni cerkvi, se bo dne 15. novembra 1906 l. ob 10. uri predpoldne po javni dražbi v najem dala. Pogoji se zvedo v župnišču.

688 (2-2) Cerkevno predstojništvo.

Želod, fižol, divji kostanj, jabolka, suhe gobe, orehe

in sploh vse 600 (5-2)

deželne pridelke

plača najdražje

Ant. Kolenc
v Celju.

Jožef Kolarič

mizarski mojster, Maribor

Franc Jožefova cesta št. 9 v lastni hiši
absolviran obiskovalec tečaja mojstrov na c. kr. tehničnem obrtnem muzeju na Dunaju,

se priporoča slav. občinstvu in čast. duhovščini v izdelovanje vseh

mizarskih izdelkov za poslopja,
pohištva in oprave za sobe in
prodajalne

ter vsako delo pri šoli in cerkvi v vseh slogih najfinjšega in pri-
prostega izdelka. — Načrti in proračuni zastoj. 488 6

|| || || || || Zoper ogenj in vlom varne blagajne in šivalne stroje kupite pri meni najceneje. || || || || ||

Zanesljivo najboljše poljedelske stroje

posebno vinske in sadne stiskalnice, mline za sadje in grozdje, čistilnice (pajkle), slamo in reporeznice priporoča v bogati izbi

trgovina z železnino „MERKUR“

P. MAJDIČ, CELJE

ter pošilja na željo cenike zastoj.

Najboljša in najcenejša umetna gnojila
Tomaževa žlindra, kalijeva sol in kajnit

so v zalogi.

Lepa izbora kuhinjske posode iz čistega nikla in zdravniško priporočena.

|| || || Traverze, cement, železo za cevi, cevi iz kamensčine, strešna lepenka, sesalke in vodovodne naprave || || ||